

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Introductio. In festo assumptionis beate virginis marie Sermonis lix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

templo, ideo xps pmo ingressus est in templū, ut corrigeret cul-
pam, ex qua omne malum deriuabat in plebem. Et hoc, ut dicit
Hieron. inter omnia xpi miracula maximū fuit, ut vnus solus hō
pauper et contemptibilis tantam turbā eiceret luci auidā, et pe-
cuniā numulariorū spargeret, que magnus exercitus nō fecis-
set. Igneū namq; aliquid et sydereū radiabat ex oculis eius,
atq; diuinitatis maiestas radiabat in facie, ita ut nullus posset re-
sistere. Dicens illis scriptū est: Isa. 56. quia dom⁹ mea: mihi
dedicata, a me electa: domus orōnis vocabit̃: nō quidē domus
negotiorū, nō vane locutionis, non spectaculorū. Et ideo, ut
dicit Aug. in regula, in oratorio nemo aliquid agat, nisi ad qd
factum est. vnde et nomē accepit. vos autē fecistis illam spelun-
cam latronū. Spelunca, est locus in quo latent latrones, ut de-
pedentur transeuntes. ad huius similitudinē latenter fiebant
in templo latrocinia, qz sub religionis pallio auariciā sedab an-
tur. Ihere. 7. Nūquid nō spelūca latronū facta est domus ista.
Secundo, ponit instructio veritatis: Et erat docens. Aug. 5. li.
Ihes. nec quisq; doctor est veri pter te dñe, vbiq; etia, et vnde
cuq; clamauerit. docebat autē eos, ut euaderent misias, que flē-
do predixerat. Cotidie. assiduitas, qz em p̃m⁹ erat passioni
instabat docēdo. vnde illis quinq; dieb; multa locutus est p̃m-
cipib; et plebi, et contempserunt credere, ut dī Jo. 12. in templo
vbi omēs iudei conueniunt. Ecce optima mutatio, qz de domo
negotiorū facta ē scola ṽtutis, et templū orōnis, loc⁹ deuotiōis.

Introductio. In festo assumptionis bea- te virginis marie Sermonis lix.

Intrauit Ihesus in quoddā castellum, et mulier
quedā Martha noīe excepit illū in domū suā
Ic. Luc. 10. Ic. Hier. in sermone. si deum in san-
ctis suis laudare iubemur multo magis in hac
celebritate gloriosa virginem m̃rem dei oportet
ymnis et canticis extollere. et dignis deo iubilare precorū
ac missis honorare munerib;. Sed ad hec quo pactū ydoneū
censear. cum nec sanctitas. nec facundia suppetat. ut digne glo-
riam virginē laudare queam. quō em a laude ipsius nō deficere
mea lingua cum deficiat lingua patriarcharū parit et pphetarū
deficiāt apostoli et euangeliste. deficiāt et ipsi angeli. Et solus
ipse xpus commendat eam in canticis canticorū. Quā pulchra in
quēs facta es Ic. Quid faciam ego peccator minus. ut laudes
virginis assumam. intercessionem certe ipsius vna vobiscum

Sermo

implorabimus dicentes. Ave maria etc. Prima pars. A
 Intrauit Ihs in quoddam castellum etc. hincq; dicit Hier.
 ceteris ptes. in Maria vero tota se infudit plenitu-
 do gratiarum. Gratia autem quedam pertinent ad adiuuam
 vitam. quedam ad contemplatiuam. quedam ad meritum vite
 que datur ad premium. ideo hodierno die euangelium legit de gratiis
 adiuue vite. que appuerunt in Martha. et gratiis contemplatiue
 que refulserunt in maria. q; Martha fuit merito adiuue vite. et
 Maria fuit premium contemplatiue. In hoc igitur euangelio tria tan-
 gunt. premium quod deuote christus fuit susceptus hospicio. hinc est quia
 Martha eum interpellauit de sororis eius. ibi. quere tit. Ter-
 tiu est quod christus per defensionem marie quiete eius protulerit mar-
 the exercitio. ibi. Et respondens. Circa premium tria facit. premium enim
 susceptio saluatoris. Intrauit Ihs in quoddam castellum: Drige.
 Nomen castelli hic tacet Lucas. h. Johannes exprimit vocem ipsum
 bethaniam. que interpretatur domus obediencie. B Nota q;
 hoc castellum significat virginitatem beate virginis. eius humilitatem
 eius obedienciam. et ipsius excellenciam Castellum namque nomen ha-
 bet a castitate. et dicitur quasi castum lilium. tale castellum est beata vir-
 go. ipsa enim est castitatis lilium cui dicitur Can. 7. venter tuus sicut
 aceruus tritici vallatus liliis. Sola enim castitas virginalis lilio
 comparatur. q; lilium non producit fructum. castitas vero coniugalis
 et vidualis aliis floribus producentibus fructum comparatur. Item ca-
 stellum diminutiuum dicitur quasi puum castrum. et sicut beate virginis
 humilitatem. que de se pua sentiebat. iuxta illud. cum essem puula
 placui altissimo Item castellum istud dicitur fuisse de bethania. que
 dicitur domus obediencie. et vere beata virgo fuit domus obedi-
 encie. obtulit enim se obediencie diuine incarnationi dicens. Ecce an-
 tilla domini. fiat mihi secundum verbum tuum Item dicitur castellum quasi alta casa.
 vere quidem beata virgo alta domus fuit alta situ. q; status eius est
 super omnem statum creature. sicut archa Noe quam aqua eleuauerunt
 in sublimi. alta etiam edificatio virtutum. alta vltimius dignitate sa-
 bricata. q; ipse fundauit eam altissimus. qui eam inhabitat.
 Psalm. Quis sicut dominus deus noster qui in altis habitat. et
 iterum. sanctificauit tabernaculum suum altissimum. inde rursus ad
 nos venit. Luc. 1. visitauit nos oriens ex alto. Tale igitur castel-
 lum castitate decoratum. humilitate munitum. ditatum obediencia et ex-
 cellencia eleuatum. intrauit Ihs saluator noster qui carne assumpsit
 ex virgine. Et bene castellum intrauit. q; expugnaturus venit hu-
 mani generis inimicum. et perbiturus amicum recursum. Iuxta illud
 quod elegit. 1. Re. 4. cognouerunt philista. 1. demones quod ar-

*quidam hoc loco dicunt castellum
 esse domum. vel locum. in quo mi-
 niones bellice seruauerunt. ut
 pulueres. glebis. fermenta bellum
 etc. vel viderunt B. Mariam. ut fi-
 cut e. for venter Mariam. et spi-
 ritualiter quidem e. pie quiete
 sic intelligi. et exponi potest. sed in
 ra littera. sicut for loco Castel-
 lum. oppidulum. vel paruum ciuitate-
 tum. ut ibi. ibat in castellum. etc.
 Intrauit. verbum hoc ab habet
 denotat magis quid fuisse con-
 stium. et fuisse in domo. etc.
 ad p. r. p. s. v. b. p. s. p. s. p. s. p. s. p. s.*

cha dñi. et spūs venit in castra. et timuerūt dicētes. venit deus
in castra. ve nobis. et ingemuerūt. quot inimici expugnati sunt
ppter istud castrū. quociens vero et quot amici p̄sidium habu-
erunt. ante tpus deficiet quā enarrari possint. C Sequit̄
quis xpm suscepit. Et mulier quedā Martha noīe excepit
illum in domū suā. Aug. quia dñs in ppria venit. et sui eū non
repperūt. tanq̄ hospes susceptus est in domo Marthe. sicut so-
lent suscepi peregrini. sed tñ suscepit famula dominū. egra sal-
uatorem. creatura creatorez. Beata fuit hec mulier que in do-
mum suam excipe meruit saluatorem. beati nihillominus sunt
qui xpi ministros suscipiunt. quia eos suscipiendo xpm ipsū re-
cipiunt. Mat. 10. qui vos recipit me recipit. et Mat. 25. Quod
vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Nota qz beata vir-
go Maria recte p̄ Martha intelligit̄. que xpm suscepit hospicio
martha em̄ hebraice dī puotās. syriace dominans. latine vero
nomē habet a Marte quasi Martē tenēs. Ipsa quidē virgo pro
uocauit dñm p̄ibus importunis et desideris orōnū ardentū.
vt dei filius carnem assumeret p̄ liberaōe generis humani nec
ulle preces p̄iarcharū. aut p̄phetaz orōnes. vel desideria san-
ctōrum p̄m. tante fuerunt efficacie apud dñm sicut p̄ces beate
virginis. 1. Re. 1. Ego sū mulier illa que steti corā te hīc orās
dñm p̄ puero isto. orauit et dedit mihi dñs petitionē meā. quā
postulauit eum. Item beata virgo est Martha. i. dominans. q̄a
maledictio mulierz qua subiciebant potestati et dñationi. vizo-
rum. auersa est in benedictionē eius. qz ipsa dominat omnium
z. Esdr. 3. Dporet vos scire qz mulieres viris dñant. Itē bea-
ta virgo est Martha q̄li Martē tenens inimici. s. hūani gene-
ris calcatum Gen. 3. ipsa conteret caput tuū. et Judicū. 4. in
manu mulieris tradetur lisara. Itē ista mul̄r dicit quedam sin-
gularitate. s. nulla ei similis est. vnde Beda nec p̄maz similē visa
est. nec habere sequit̄ sola sine exemplo placuit virgo xpo.
Judith. 11. Non est imp̄ta talis mulier sup̄ terram. in aspectu.
in pulchritudine. et in sensu verboz. Item hec talis mulier xps
suscepit in domo vteri sui. et in domo mentis sue. Eccl. 24. Qui
creauit me. requieuit in tabernaculo meo Suscepit eū in domo
vteri v̄ginalis. in domo pudicie et honestatis. in domo mun-
dicie et sanctitatis. fuit igit̄ beata virgo vt dicit Cris. animatū
dei templū. xpm corpe et mente suscipiens. de qua susceptione
dicit Petrus Ra. pauet celū. tremunt angeli. creatura nō susti-
net. natura nō sufficit. et vna puella sic deū i sui pectoris tala-
mo recipit. oblectat hospitio. vt pacē aserat terris. celis gloriā.

Sermo

salutem p̄ditis. vitam mortuis. terrenis et celestibus pentelam.
 ipsius dei cū carne cōmertum. **D** Secundo ponit quale
 obsequium fuerit xp̄o prestatum in domo recepto. Et p̄mo tangit
 Marię obsequiū: Et huic: s. Marthe: erat soror noīe Maria.
 que etiā sedens secus pedes dñi. i. ad pedes domi. ubi s̄m Cris.
 attenditur diligētia. assiduitas. et solertia erga exaudiciem.
 et multa reuerētia quā hēbat ad dñm: audiebat v̄bum illius
 Deu. 34. qui appropinq̄nt pedibus eius accipiat de doctrina illius
 ubi ut dicit Ciriillus. dat nobis documentū. ut in domibus eorum
 qui nos suscipiunt. nō incedamus pigri. sed eos repleamus dñis
 doctrinis. Illi vero qui nos recipiunt exeant domū. obuiantes
 nobis h̄silariter. p̄pter duas causas. p̄mo q̄ edificabant in do-
 ctina. Secundo q̄ mercedem caritatis recipient. Nota quia
 in v̄bis istis vite cōtemplatiue opatio declarat. Primo quidem
 noīe Marię. Maria em̄ stella maris interpretat. vita namq̄ acti-
 ua in mare p̄ntis seculi nauigat actibus. fluctat occupationibus. la-
 borat in adūsitatibus. p̄sclitatur temptacōibus. sed semp̄ recurren-
 dum est ad cōtemplatiuam vitam. que velut sydus celeste dirigat
 actiones n̄ras. ut ad portū deducatur salutis. Rursus Maria
 dura interpretatur. vita vero cōtemplatiua aduie dominat. sicut
 sup̄ior inferioribus. adhuc Maria amara mare interpretat. q̄ gu-
 stantibus p̄ cōtemplacōem quā suavis est dñs. omne quod est in
 mare p̄ntis seculi videtur amara. Item Maria fuit soror marthe
 sic cōtemplatiua et actiua vita ex eodem aspectu p̄ducunt. et ad
 eādem tendūt sortē eterne glorie et celestis hereditatē. vñ Ra-
 chel cōtemplatiua soror fuit Lye actiue. Item Maria sedebat
 cōtemplatio est inquietudo et silentio mētis. ps. Quis dabit mhi
 pennas sicut colūbe. et volabo et requiescā. Sedebat autē ad pe-
 des dñi. q̄ actiua laborabat circa dñi discipulos. cōtemplatiua
 vero iā tener deitatis vestigia in p̄nti. quousq̄ in futurā amplex-
 etur xp̄m. Item cōtemplatiua audit verba xp̄i. Hugo de sancto
 victore. cōtemplatiua vita orādo interrogat. legendo audit. me-
 ditādo veritatē cōprehendit. **E** Nota q̄ beata v̄go rōne
 vite cōtemplatiue quā excellētissime habuit. merito Maria appel-
 latur. secus pedes xp̄i sedens et audiēs verba eius. Maria qui-
 dem dñi. i. stella maris. vñ Ber. ipsa est p̄clara eximia et stella
 sup̄ hoc mare magnū necessario subleuata. micans meritis. illu-
 strans exemplis. ne auertas ergo oculos a fulgore huius syde-
 ris. ut nō obnuaris p̄cellis. Beata etiā v̄go dñi domina. q̄ con-
 templatio dimitat oia transgredit. ps. assitit regina a dextris
 tuis. in vestitu deaurato. Dicit amara mare cōtemplando amari

tudine passionis filii. *Tren. 3.* repleuit me amaritudinibus. inebriauit me absinthio. Rursus ipsa fuit amara mare contemplatione deitatis sicut enim desiderabat esse cum filio. ut omnia peccata seculi illi amara essent put deum in legenda. *ps.* Renuit solari anima mea. memor fui dei et delectatus sum. Item beata virgo in contemplatione sedebat ad pedes christi. sedebat quidem in quiete fruitionis. sed ad pedes eius per humilitatem. que humilitas maxima est in contemplatione cum enim creatura eum contemplatur in operatione tante celsitudinis: videt quod ad pedes est christi. ut beata virgo in contemplatione diuina verba audiuit. *Luc. 7.* Maria conuabat omnia verba hec. conferens in corde suo. Postquam visum est de quiete vite contemplatiue nunc legitur labor adiuue vite: Martha autem satagebat id est satis agebat. quod festinabat. quod parabat. Satis vero agit qui facit quantum potest. et ideo satagebat Martha. quia toto suo posse operabatur. unde laborabat et fatigabatur: circa frequens ministerium. et circa misterium quod est multum crebrum. et assiduus. *Ecl. 24.* in habitatione sancta coram ipso ministravi. Ecce igitur distinctio actus istarum duarum sororum. *Aug. de verbis domini.* laborabit illa. vacabat ista. illa erogabat. hec implebat. erat enim maria in secula dulcedini ubi dei. intenta erat martha quod pascere dominum in secula erat maria quod pasceret a domino. a martha autem uiuere pabatur. in cuius uiuio iam Maria iocundabatur. Item Nota quod adiuua vita nomine Marthe intelligitur deus enim martha quasi martem tenens Mars autem deus est belli. et impugnationis. vita vero adiuua tenet continuum bellum. vexatur a carne. occupatur secularibus negotiis. quod regat sibi amissos. unde prouideat eis necessaria: quo magisterio discordes reducat ad concordiam. et mille bellorum impugnationibus fatigatur. *2. Cor. 7.* nullam requiem habuit caro nostra. sed omnes pugnationem passi. foris pugne intus timores sunt. Item Martha deus prouocans siue irritans. quod adiuua vita prouocat mentem ad turbationem ex suis multis occupationibus et aliorum aduersitatibus. *2. Cor. 11.* quod infirmat et ego non infirmior quod scandaliset et ego non uxor Item Martha deus dominans. quod vita adiuua ita premit curis et anxietatibus. quod tamen non succumbit. sed dominatur. *2. Corinthis. 4.* In omnibus tribulationem patimur. sed non angustiamur. apodiamur sed non destituimur persecutionem patimur. sed non relinquamur. deijciamur. sed non perimus. sic igitur pugnavit quod videtur Nota quia beata virgo fuit Martha secundum adiuuam vitam. laborauit enim circa frequens christi ministerium. Primo namque ipsum suscepit in domum uteri virginis. nouem mensibus eum gestauit in utero

Sermo

in impregnatione. peperit. panis inuoluit. et reclinavit in presepio. lacte purissimo abauit. et fuit honestissimo gremio. timore Herodis cum eo. fugit in egyptum. eum predictum tribus diebus requisivit. et tandem in medio doctorum reperit sedentem in templo. triginta tribus annis eum secuta est. quocumque ierat ministrans ei. morienti in cruce assistit: et corpus ipsum cum multis lacrimis sepelivit. omnia namque misericordie opera que ad vitam adiuuant pertinent. ipsa circa Christum expleuit quare aliqua enumerat Bernardus in sermone assumptionis dicens. ut breuiter sex misericordie opera percurramus. beata virgo non querit ex nostris. sed summum dei filium suscepit in utero. nudum carne operuit et panis esuriens paut. sitientem lacte potauit. infirmum per infantiam non solum visitauit. sed etiam fouendo leniendo gestando frequentauit. et omnia exhibuit humanitatis opera. hec est ab Isaac lunamitis quesita in omnibus similibus israel ut staret coram rege. et ministraret ei. ut dicitur. 3. Regum. 1. c.

Secunda pars.

Secundo cum dicitur. Que stetit. ponitur interpellatio Marthe de Marie otio. et tria facit primo ponit Marthe occupatam. que Martha ministras: stetit: multum enim curis occupata. nec valens incepta perficere. stetit nesciens quid ageret. quod etiam frequenter adiuuus euenit. quia tantis superuenientibus verant occupationibus. ut occurrat in mente cepta relinquere. cedere officio plantationis. secreta petere monasterii. et oportet mundi solitudinem postponere. unde legitur Numeri. 11. quod Moyse cura populi israel intolleranda res visa est. dixitque ad dominum. Quare afflixisti seruum tuum. quare non inuenio gratiam coram te. et cur imposuisti pondus vniuersi populi humis super me. Nunquid ego concepi omnem hanc multitudinem vel genui eam. ut dicas mihi non possum solus sustinere omnem hunc populum quia grauis est mihi. Similiter tibi videtur obsecro ut interficias me. et inueniam gratiam in oculis tuis. ne tantis afficiar malis. Secundo ponitur Marthe lamentatio: Et ait. non est tibi cura quod soror mea reliquit me sola ministrare: tot enim negotiis occupant adiuui et anxiantur. quod quasi videatur deus ipsorum curam non habere. 1. Cor. 9. Nunquid cura est illi de bobus. boues suo opere adiuuos significant. non tamen relinquit eos sine cura qui dixit. Luc. 10. curam illius habet et quocumque superogaueris. ego cum venero reddam tibi. Nam vita contemplatiua hanc non misceat exterius. non tamen relinquit adiuua. sed parat ei interius contemplationis et quietis lectum. ubi post labores quiescat. sap. 8. intras in domum meam et quiescas cum illa. non enim hanc amaritudinem auerfas illis

nec tedium quietus illius. sed letitia et gaudium. **T**er-
 ciū ponit imploracō auxilii: dic ergo illi vt me adiuuet: aug.
 de v̄bis dñi. quō inq̄t putam⁹ mariā timuisse ne diceret ei. do-
 minus surge adiuua sororē tuā mirā em suauitate tenebat. qz
 profectio maior est refectio mentis. q̄ ventris. Nota qz dum su-
 mus in p̄senti vita oportet Mariā adiuuare Marthā. et marthā
 adiuuare mariā. sicut em fr̄s qui adiuuat a fr̄e. sunt quasi ciui-
 tas firma. vt d̄r. Prover. 18. ita iste due sorores mutuo se ad-
 iuuantes. firmū mentis faciunt edificū. si em adiuua vita non
 ministraret necessaria. contemplacōi vacare non possemus. et rur⁹
 si contemplatio nō reduceret adiuuaz ad quietē intrinsecā mentis.
 fatigata adiuua deficeret. puerbialit̄ dicit qz vna manus alteraz
 lauat. In vitasp̄m legitur qz frater quidā venit ad abbatē sil-
 uanū. et videns fratres opantes manib⁹ ait illis. Nolite opari
 cibū qui perit. qm̄ Maria optimā ptem elegit. Et p̄cepit senex
 quidā fratri vt mitteret eū in cellam. vbi nihil esset ad māducā-
 dum. Et cū esset hora cibandi expectabat fr̄s ille hospes. si for-
 te vocaretur ad prandiu. Et cū nemo eum vocasset. surgens ve-
 nit ad fr̄es dicens illis. Comedistis hodie. et r̄ndit senex etiaz
 Quare dixit ille nō me vocastis Et ait senex. Tu qui sp̄ualis es
 cibo illo nō indiges. quo nos carnales indigemus ppter quod
 et opamur Tu namqz cū Maria optimā ptem elegisti. tota die
 legens. Quib⁹ ille auditis pstratus petit veniā. ad quem ab-
 bas. Maria indiget Martha. ⁊ oportet alterā alteri subuenire
 Hinc est etiā qm̄ in ecclia p̄dicatores suscipiunt ab auditoribus
 necessaria. quib⁹ xp̄i ministrant spiritualia &c.

Tercia pars.

Ercio cum dicitur Et respondens. tangitur sententia
 xp̄i qua Mariē quietem prepulit Marthe exeratio.
 vbi tria tanguntur. Primo enim ostendit domin⁹ qz
 opus Marthe attendebat. vnde dicit: Et respondēs
 dixit illi domin⁹: Noluit Maria aliquid respondere v̄bis so-
 roris. sic enim erat intenta h̄monibus xp̄i. qz vt dicit Augusti-
 nus causam suam potius voluit amittere iudici. ne laboraret in
 respondendo. si em pararet respondendi sermonē. remitteret au-
 diendi int̄tionē: Martha martha. Augu. repetitio nominis
 iudiciū est dilectionis aut forte monende intentionis vt audiat
 attentius. contemplatiui em semel vocati. statim attendunt verbis
 christi. h̄ adiu. qz ad exteriora distracti sūt. bis indigēt. vocari
 a dño. vel forte repetitō noīa mltiplicitates curaz insinuat deīde
 laudat sollicitudinē eius. qz ex caritate erat: sollicita es. ⁊. anxia.

Sermo

vel amota. non est mirum si erat sollicita. quia non cuiusque. sed deo vero ministrabat. Ro. 12. solliciti non pigri spiritu ferventes domino serviētes. Deinde apatit et miseret eorum occupatōibz. et turbāris erga plurima: ideo namque turbabat. quia circa multa erat occupata. qui enim vult multa facere. difficile est quoniam in aliquo eorum deficiat. aut ex impotencia aut ex ignorancia. aut quia dum circa unum intendit. alterius obliuiscit. unde oritur perturbatio mentis. propter quod dicit Eccl. 11. fili ne in multis sint actus tui. R. Secundo datur salubre consiliū: porro. proles: unum est necessarium: quod. ideo turbāris. quia circa plurima occupāris. si si turbāri non vis unum necessarium duobus modis potest intelligi. 1.º secundum beati Hieronimum. quia Christus non relinquit plurima et apprehendit unum tantum. quod est necessarium. istud autem indigebat magna diuini preparatione. sed unum tantum eorum que preparabat. Martha erat sufficiens. quod si martha circa illud unum fuisset intenta. turbationem non habuisset. vel secundum Augustinum. istud unus deus ipse est pater et filius et spiritus sanctus. qui sunt unus deus. cuius contemplationi si Martha fuisset intenta. non habuisset turbationem. dicente. ps. mihi autem adherere deo bonum est. Sed hic dicit aliquis si melius est contemplationi intendere. relinquat homines mihi cordis opera. alere esurientes. vestire nudum. discordes reconciliare. peregrinos recipere. visitare infirmos. et pacifice regere subditos. Et dicendum quod dominus non reprehendit opus Marthe. sed dicit quod sine turbatione esse non poterat. que turbatio adiuue vite secundum Gregorium. non est peccatum sed etiam magne virtutis et patientie. bonum est igitur occupari circa plurima. sed melius est circa unum intendere. Insistere autem adiuue vite quibusdam incumbit ex officio. sicut prelati ecclesie. et mundi principibus. atque habentibus familiaribus quibusdam vero appetit ex conditione sua. ut forte quia non sunt dispositi ad contemplationem. aut quia habent temporalia que largiri oportet indigentibus. Tercio commendat contemplationem Marie: maria optimam partem elegit: non tu malam. imo bonam. sed tamen meliorem. immo optimam. quia nihil contemplatione diuina est melius. Et rursum quia adiuua vita est circa temporalia. que transitoria sunt. sed contemplatio eternorum. unde subdit: que non auferetur ab ea: auferuntur enim actus adiuue vite. quia in alia vita nullus erit esuriens. qui alatur. nullis sitiens et sic de aliis. sed contemplatio hic incepta in gloria perficitur. Nota quod beata virgo Maria quatuor optimas partes elegit. Prima pars est virginitas. de tribus enim statibus continentium. coniugatorum et virginum. virginitas est optima. unde Ciprianus. virginitas est flos ecclesiasticæ gementis atque ornamentum gracie spiritualis. illustrior portio gregis Christi. hanc elegit beata virgo

prima oim feminaz. vnde super illud Luc. Primo quomodo fiet istud. qm viru no cognosco. dicit Beda angelo ppositu sue matris vgo reuerent exposuit. vita viz viginalē seducere detreuisse. Secunda optima pars est fecunditatis honoz. no quēcuq regem aut principē generare. aut aliū puruz hoīem. h ipm deum et hominē regem regū. et dñm dñantiū quē vīrgō elegit dīces Ecce ancilla dñi fiat mihi scdm verbum tuū. Tercio ex triphā vita sciz pñie. que bona est. actiua que est melior. et contemplatiua q optima est. beata vīrgō ipsam contemplatiuā vitaz elegit. vnde Hiero. totam vīrginē repleuerat spūssandī grātia. totam incāduerat diuinus amor. ita vt in ea nihil esset hūanū. quod vīolaret affectum. Quarto elegit optimā ptem glorie. etenim ex consortio hominū iustoz. quod est bonū. ex consortio angelozum quod est melius elegit hodierna die consortium xpi. quod est optimū. collocari super omnē iustozum ordinē. sup choros an ad dexteram filii sui dñi nri ihesu xpi. vnde Hier. vbiqz cōfēter sancta dei canit ecclesia. quod de nullo alio sanctorū fas est credere. q beata vgo vltra angelozū et archangelozū transēderit merita. 3. Re. 2. politus est thronus mris regis. que sedet ad dexteram eius.

Unica decima post penthe. Ser. ix.

Exiit Ihesus ad quosdā qui in se confidebant tanq iusti et aspernabant ceteros. Luc. 18. multozū hoīm imprudentia hoc efficit. ut inde displiceat et dānum patiant. vñ placere debu erant et comodū reportare. iuxta illud poete. displicet imprudens. vñ placere studet. qd manifeste appet in presenti euangelio. de phiseo qui orando deo displicuit. vñ placē debuerat. Et tria facit pmittitur em duozū hoīm diuersi status ad oronem ascensus. Secdo addit qualiter et quid orauerunt. ibi. phariseus stans. Tercio infert quid comodi ex orone reportauerunt. ibi. Amē dico vobis. Circa pmiū duo facit. pmittit em triplex defectus quorūdā ad quos xpus suū sermonē direxit. et est pmius defectus. qz de se cōfidebant. vñ dicit: dixit ihesus ad quosdā: bene dicit quosdā. qz sui reputacōe non erant cōmuni statu et de uersatione hoīm. sed singulares se credebant. et tales videri cupiebāt. Job. 12. ergo vos soli estis homines. vt vobiscū cōiatur sapia: qui in se cōfidebant: si modicu debet aliquis cōfidere de alio. multomin⁹ debet de seipso cōfidere quia vt expiēcia docet. magis inuenit hō deapi se a seipso qz ab alio. qd iō attingit. qz min⁹ cognoscit p̄pas vires. et magis